

BALDŲ GAMYBA IR EKSPORTO PLĖTRA EKONOMIKOS GLOBALIZACIJOS SĄLYGOMIS

Vilma LUKŠYTĖ¹, Borisas MELNIKAS²

^{1,2} *Vilniaus Gedimino technikos universitetas, Verslo vadybos fakultetas, Ekonomikos inžinerijos katedra,
Saulėtekio al. 11, LT-10223, Vilnius, Lietuva
El. paštai: ¹luksyte@yahoo.com; ²borisas.melnikas@vgtu.lt*

Santrauka. Viena seniausių pramonės šakų Lietuvoje yra medienos apdirbimo pramonė. Ieškoti, tirti, analizuoti, kaip būtų galima tobulinti šią svarbią Lietuvai pramonės šaką, yra aktualu, nes jos sukuriamą pridėtinę vertę šalyje tarnauja ekonominei ir visuomeninei gerovei. Straipsnio tyrimo objektas – baldų gamyba ir eksportas ekonomikos globalizacijos sąlygomis. Šio straipsnio tikslas – apžvelgti ir apibendrinti teorinę koncepciją, skirtą pagrįstai rengti ekonominius sprendimus, orientuotus į baldų gamybą bei eksportą ekonomikos globalizacijos sąlygomis. Sprendžiami su tuo susiję uždaviniai: pateikti teorinę studiją, detalizuojančią baldų pramonę ir eksporto plėtrą, ekonomikos globalizacijos sąlygomis; išsiaiškinti teorines prielaidas, plėtojant baldų gamybą ir eksportą; įvertinti Lietuvos baldų eksporto plėtros dinamiką 2007–2016 metų laikotarpiu. Straipsnyje taikyti šie tyrimo metodai: mokslinės literatūros analizė, teorinių ir praktinių teiginių sugretinimo metodas, statistinių duomenų analizė, grafinis duomenų vaizdavimas.

Reikšminiai žodžiai: baldų gamyba, eksportas, globalizacija.

Įvadas

Temos aktualumas. Baldų sektorius yra reikšminga Lietuvos pramonės dalis, kuri sukuria darbo vietas, taip pat šis sektorius kuria ir kelia BVP. Baldų eksportą į kitas šalis įtakoja intensyvūs pokyčiai bei besikeičiančios ekonominės, socialinės, kultūrinės ir kitos sąlygos.

Globalizacija ir sparti naujų technologijų plėtra verčia naujai pažvelgti į ekonomikos vystymąsi. Visuomenėje kalbama apie didėjančią konkurenciją, globalizaciją, giliai integruojamus pasaulinius prekių, paslaugų ir gamybos srautus, skatinančius įmones ieškoti naujų strateginių pranašumų, plėtros galimybių. Globalizacijos įtaka daugiau ar mažiau veikia skirtingus pasaulio regionus, šalis, kitus administracinius vienetų, o tai skatina konkurenciją, rinkos santykių suintensyvėjimą, skirtumų nykimą, sparčią technologijų raidą, vartotojiškų vertybių sklaidimą, tarpusavio priklausomybę, o taipogi gali pasireikšti nelygybė, skirtumai ar/ir išryškėti galingesnės valstybės, bet kokiu atveju, globalizacija įtakoja socialinį, ekonominį, politinį, kultūrinį, technologinį gyvenimus.

Tyrimo problema. Pastarąjį dešimtmetį baldų gamybos sektorius pasižymėjo augimo tempais ir buvo vienas iš pagrindinių apdirbamosios pramonės sukuriamos vertės didintojų Lietuvoje. Tačiau šiuo metu itin aktuali vis didėjanti konkurencija, augantis darnaus vystymosi poreikis globalios ekonomikos sąlygomis, nes Lietuvos baldų gamyba ir jų eksporto plėtra yra svarbūs veiksniai, kurie įtakoja visuomenės gerbūvį ir šalies ekonominį pajėgumą tiek produkcijos mastu, tiek ir sukuriamos pridėtinės vertės didėjimo kontekstu, todėl pravartu tirti Lietuvos baldų gamybos ir eksporto plėtros procesus ekonomikos globalizacijos sąlygomis.

Tyrimo objektas. Baldų gamyba ir eksportas ekonomikos globalizacijos sąlygomis. Tyrimo tikslas – apžvelgti ir apibendrinti teorinius bei statistinius aspektus orientuotus į baldų gamybą bei eksportą ekonomikos globalizacijos sąlygomis. Tikslui pasiekti iškelti pagrindiniai uždaviniai: pateikti teorinę studiją, detalizuojančią baldų pramonę ir eksporto plėtrą, ekonomikos globalizacijos sąlygomis; išsiaiškinti teorines prielaidas, skirtas kryptingai plėtoti baldų gamybą ir eksportą ekonomikos globalizacijos sąlygomis; įvertinti Lietuvos baldų gamybos ir eksporto plėtros, ekonomikos globalizacijos sąlygomis, dinamiką 2007–2016 metų laikotarpiu. Tyrimo metodika – mokslinės literatūros analizė, teorinių ir praktinių teiginių sugretinimo metodas, statistinių duomenų analizė, grafinis duomenų vaizdavimas.

Tyrimo apribojimai. Tyrime surinkta informacija atspindi atliktą mokslinės literatūros analizę, skirtą keliamam tikslui ir uždaviniams pasiekti. Atsižvelgiant į paskirtį, šio tyrimo metu surinktai informacijai, pateikiama pirminė statistinė informacija. Visa pateikiama medžiaga apsiriboja analizuojama Lietuvos baldų gamyba ir eksportu.

Baldų gamyba ir eksportas: samprata, vaidmuo ir iššūkiai ekonomikos globalizacijos sąlygomis

Viena seniausių pramonės šakų Lietuvoje yra medienos apdirbimo pramonė. Lietuvos medienos apdirbimo pramonė apima medienos paruošimą, popieriaus bei baldų gamybą. Iki 2008 metų pasaulinės ekonominės krizės Lietuvos baldų pramonė pasižymėjo dideliais augimo tempais. Ji buvo viena reikšmingiausių ir didžiausių pridėtinę vertę sukuriančių šalies ekonomikos sektorių, bei darbo jėgos rinka (Čepinskis, Bendoraitienė 2012). Prof. dr. Antanas Morkevičius (2011) teigia, kad daugelį metų svarbiausia Lietuvos eksportuojama miškų sektoriaus produkcija buvo apvalioji mediena, vėliau įvairių rūšių lentos (pjautinė mediena), o šiuo metu ją daugiausia garsina baldai.

Autoriai Baltuška ir Toločka (2015) pažymi, kad tradiciškai teigiama, jog Lietuvos baldų gamyba pasižymi sąlygiškai pigia ir kvalifikuota darbo jėga, tačiau tai yra gana ribota, nes daugelis Lietuvos baldų gamintojų veiklą vykdo darbo jėgos sąnaudoms jautrių produktų gamybos srityje. Čia susiduriama su tiesiogine konkurencija dėl šiame rinkos segmente veikiančių Kinijos ir kitų, pvz., Baltarusijos, Rusijos, išskirtinai mažomis sąnaudomis konkurencinį pranašumą grindžiančių šalių gamintojais. Taip pat tiek šalies dydis, tiek taikomų įstatymų pobūdis, pvz., Baltarusijoje ir Rusijoje, yra pranašumas, dėl galimybės pasiūlyti dar geresnes sąnaudų taupymo alternatyvas. Dėl to Lietuvos baldų gamintojas tikslinga siekti kuo aukštesnės kokybės ir produktyvumo, nes ateities perspektyvos daugiausia priklauso nuo kokybinių veiklos veiksmingumo parametrų gerinimo (Baltuška, Toločka 2015).

Euromonitor International (2017) prognozuoja, kad 2025 metais, kaip viena iš svarbiausių Lietuvos pramonės ir paslaugų sričių bus, baldų pramonė, dėl naujų produktų bei augančių eksporto mastų į Vakarų šalis, nes eksportas turėtų augti sparčiau nei bendras gamybos sektorius. Euromonitor International (2017) pagrindiniu Lietuvos baldų pramonės augimo varikliu įvardija IKEA, kuri palaiko Lietuvos baldų pramonę, nors ir augimo tempai turėtų lėtėti. IKEA centro plėtra prisideda prie baldų pramonės plėtos, nes Lietuvos baldų gamintojai išlieka tarp penkių didžiausių IKEA baldų prekybos centro tiekėjų. Baldų pramonės augimas yra mažesnis nei 2010–2016 metais, dėl maksimaliai išnaudojamų didžiųjų įmonių gamybos pajėgumų, tuo tarpu naujų reikšmingų investicijų nėra numatoma. Dar viena bėda yra ta, kad Lietuvos baldų pramonė susidurs su žaliavų trūkumu. Prognozuojama, jog baldų pramonei ypač truks vietinės gamybos medienos plokščių, kas ribos spartesnę gamybos bei eksporto apimčių augimą (Euromonitor International 2017).

Tačiau pastebėtina, kad medienos pramonės įmonių plėtra siejama su modernia technologine įranga ir gamybos procesų automatizavimu, o bet kokio medienos produkto galutinės mažmeninės kainos didelę dalį sudaro darbo jėgos kaštai, nes medienos apdirbimas yra vienas darbo jėgai imliausių gamybos procesų (Profesinio mokymo metodikos centras 2008).

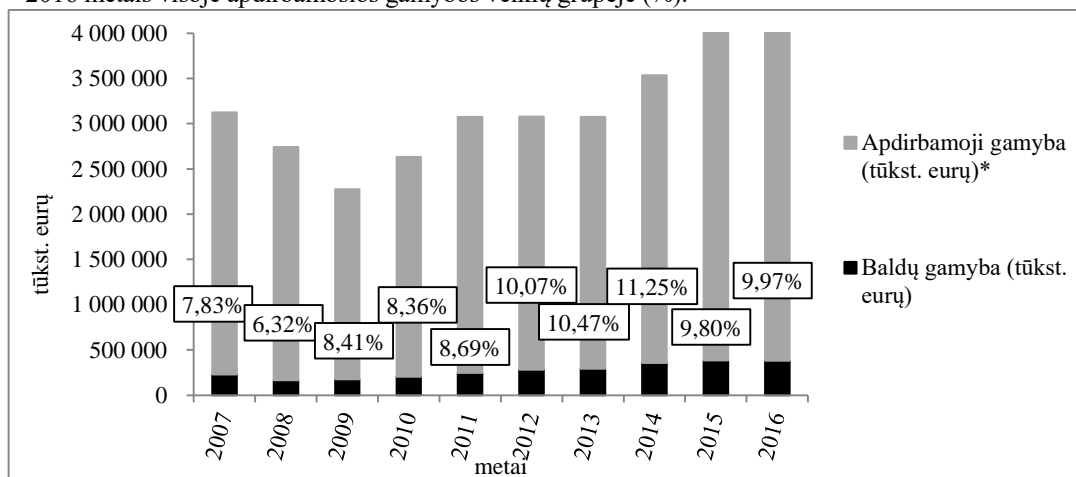
Lietuvos baldų pramonė yra nuolat auganti, atsinaujinanti ir užimanti svarbią vietą šalies užsienio prekyboje. Pastebėtina, kad Lietuvos baldų gamintojai didžiąją gaminamos produkcijos dalį parduoda užsienio rinkose, nes jų gamybos mastas yra daug didesnis nei vietinės rinkos poreikis (Baltuška, Toločka 2015).

Kaip privalumą galima paminėti baldų sektoriaus įmonių sėkmingą integraciją tarptautinės vertės kūrimo grandinėje (konkrečiai - IKEA). Tai vietos baldų gamintojams suteikia masto ekonomijos galimybę ir lemia aukštą įmonių pajamų lygį (net ir esant sąlyginai žemiems įmonių, tiekiančių IKEA, pelningumo rodikliams). Stabilus užsakymų turėjimas įmonėms yra ypatingai naudingas ekonominio sąstingio laikotarpiu, nes užtikrina veiklos stabilumą (Baltuška, Toločka 2015). KTU mokslininkų (2009) atlikta Lietuvos baldų gamybos konkurencingumo studija teigia, kad Lietuvos baldų gamintojų strategijos, labiausiai remiasi kaštų lyderystės strategija (angl. cost leadership), kuri pasižymi tuo, kad būti lyderiais galima pasiūlant geriausią kainos ir kokybės santykį ir nepretenduojant į išskirtinėmis kokybėmis pasižyminčios produkcijos gamybą. Tokia strategija suteikia galimybę pasiekti masinį ir ne didžiausiais ekonominiais ištekliais pasižymintį, vartotoją. Taip pat, tai yra populiarī strategija, kurią taiko ir kaimyninių šalių (pvz., Lenkijos) gamintojai. Tokia strategija yra gana priklausoma nuo palankios kaštų struktūros, dėl to išlieka pažeidžiama, keičiantis išteklių kainoms. Ši strategija yra labiausiai orientuota į vidurinėsios (pagal mokumą) grandies vartotojus. Lietuvos baldų gamintojai nesiremia bendrąja diferenciacijos strategija (angl. differentiation strategy), kuri yra orientuota į išskirtinę baldų kokybę ir prestižą, pvz., Italijos ar Prancūzijos baldų gamintojai), fokusuotos diferenciacijos strategija (angl. focused differentiation strategy). Ji specializuojasi į nišinių poreikių tenkinimą, kaip pvz., Vokietijos medicininių baldų gamintojai), akcentų kaštams strategija (angl. cost-focus strategy). Į itin pigios produkcijos segmentus orientuot strategija, kaip Kinijos gamintojai (KTU Verslo strategijos institutas 2009).

Anot Baltuškos ir Toločkos (2015), kaip Lietuvos baldų gamintojų privalumai pažymėtini, kad Lietuvos įmonės jau yra įdiegusios pažangias technologijas, kurios užtikrina deramą kokybės bei našumo lygį. Baldų gamybos įmonės yra pasirengusios lanksčiai tenkinti užsakovų reikalavimus. Vienas iš reikšmingesnių privalumų yra tas, jog Lietuvos baldų pramonė remiasi vientisa nacionaline vertės kūrimo grandine, t. y. visos kokybiškų baldų gamybai būtinos veiklos, pvz., pradedant žaliavų ir komponentų tiekėjais ir baigiant baigtinio produkto gamintojais, yra netoli viena kitos. Labai svarbu, jog sektorius remiasi vietoje gaunama žaliava (Baltuška, Toločka 2015), nors pastaruosius metus kyla dėl to problemų, nes buvo susiklosčiusi situacija, jog šios žaliavos trūko ar ji buvo tapusi net brangesnė už atvežtinę (Lietuvos ekonomikos ilgalaikio konkurencingumo iššūkiai 2015; Urbis 2016; WoodStat 2016; Davidavičius 2017; Lietuvos miško savininkų asociacija 2017).

Baldų vaidmuo ekonomikoje. Lietuvos baldų gamyba ir jų eksporto plėtra yra svarbūs veiksniai, kurie įtakoja visuomenės gerbūvį ir šalies ekonominį pajėgumą tiek produkcijos mastu, tiek ir sukuriamos pridėtinės vertės didėjimo kontekstu. Tačiau stiprėjanti konkurencija, ekonominės sąlygos Lietuvoje ir visame pasaulyje, rinkų globalizacija, visuotinės pasaulio ir vietos aktualijos sunkina darbo galimybes. Nepaisant to baldų pramonė sugeba išlikti viena iš pagrindinių šalies eksportą palaikančių ūkio šakų. Lietuvos baldų gamybos sektorius yra vienas iš svarbiausių Lietuvoje apdirbamosios gamybos sektorių. 2016 metais baldų gamybos sektorius sudarė beveik 10 % visos apdirbamosios pramonės sukuriamos pridėtinės vertės (žr. 1 pav.), arba 381.484 tūkst. eurų (LR Statistikos departamentas 2017). Baldų gamybos sektorius sudaro pakankamai didelį lyginamąjį svorį Lietuvos apdirbamosios gamybos sektoriuje, dėl to yra pravartu siekti kuo geresnių veiklos rezultatų, kas prisidėtų prie teigiamai įtakojamos šalies ekonomiką. Tam, kad būtų pasiekti aukštesni baldų gamybos įmonių veiklos rezultatai, svarbu skirti ypatingą dėmesį gamybos procesų veiklos įvertinimui ir esamų bei galimų eksporto rinkų palaikymui ir/ar atradimui.

Taigi, kaip buvo minėta, toliau (žr. 1 pav.) pateikiama baldų gamybos pramonės sukuriama pridėtinė vertė Lietuvoje 2007 – 2016 metais visoje apdirbamosios gamybos veiklų grupėje (%).

1 pav. Apdirbamosios gamybos ir baldų gamybos sukuriama pridėtinė vertė, % (Šaltinis: sudaryta autorių, remiantis Lietuvos Respublikos Statistikos departamento duomenimis 2017)

*Apdirbamosios pramonės sektorių sudaro: maisto produktų, gėrimų, tabako, tekstilės gaminių, drabužių, odos ir odos dirbinių, medienos ir kamštienos gaminių, popieriaus gamyba, spausdinimas ir įrašytų laikmenų tiražavimas, kokso ir rafinuotų naftos produktų, chemikalų ir chemijos produktų, pagrindinių vaistų pramonės gaminių ir farmacinių preparatų, guminių ir plastikinių gaminių, nemetalo mineralinių produktų (tokių kaip stiklas), pagrindinių metalų, metalo gaminių, kompiuterių, elektroninių ir optinių gaminių, elektros įrangos gamyba, mašinų ir įrangos gamyba.

Kaip matyti iš pateikto paveikslo (žr. 1 pav.), 2007–2016 metų laikotarpyje baldų gamyba, žiūrint procentiškai sudarė nuo 7,83 proc. visoje apdirbamojoje gamyboje iki 9,97 proc. 2016 metais. Reikia pastebėti, jog baldų gamybos įnašas į bendrą apdirbamąją gamybą nebuvo vienodas, jis svyravo. Žemiausias buvo 2008 metais, t. y. kriziniu ir pokriziniu laikotarpiu, vėlesniais metais sekė stabilizavimasis ir atsigavimas.

Įvertinus pateikiamą statistiką matyti, kad baldų gamybos sukuriama pridėtinė vertė visoje apdirbamosios gamybos veikloje yra gana svari. Visu nagrinėjamu laikotarpiu baldų pramonės sukuriama pridėtinė vertė svyravo apie 8 – 10 proc., išskyrus 2008 metus (buvo 6,32 proc.), galimai dėl pasaulinės ekonominės krizės neigiamo poveikio. Galima būtų pažiūrėti detalesnius 2007 – 2016 metų laikotarpio apskaičiavimus apie baldų gamybos pramonės kasmet sukuriamą pridėtinę vertę nuolatinių gyventojų skaičiui liepos 1 dienai (asmenimis) Lietuvoje.

1 lentelė. Baldų gamybos pramonės sukuriama pridėtinė vertė Lietuvoje 2007 – 2016 m., nuolatinių gyventojų skaičiui (Šaltinis: sudaryta autorių, remiantis Lietuvos Respublikos Statistikos departamento duomenimis 2017)

Nuolatinių gyventojų skaičius liepos 1 d. mln.asmenų	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
		3,25	3,36	3,34	3,29	3,03	2,99	2,96	2,93	2,90
Baldų gamyba (tūkst. eurų)	227	163	177	203	246	282	292	357	383	381
Baldų gamybos sukuriama pridėtinė vertė vienam LR gyventojui (eurai)	0,07	0,049	0,053	0,062	0,081	0,094	0,099	0,122	0,132	0,133

Iš pateikiamos lentelės (žr. 1 lentelė) matyti, kad baldų gamybos pridėtinė vertė kiekvienais metais yra svaresnė. Ne vien dėl to, kad Lietuvos gyventojų skaičius vis mažėja, bet pastebėtina, jog dėl augančios baldų pramonės sukuriamos pridėtinės vertės.

Būtinumas suvokti baldų pramonės svarbą, ją tirti, analizuoti ir spręsti su tuo susijusias problemas, globaliu mastu. Ekonomika pasižymi vis didėjančia valstybių ir regionų ekonomine integracija, verslo santykių globalėjimu, laisvėjančiu kapitalo bei darbo jėgos judėjimu, teikia plačias galimybes rinkos ekonomikos šalių socialinei ekonominei plėtrai ir jų gyventojų gerovei didinti (Krivka 2013).

Kaip teigia Čepinskis ir Bendoraitienė (2012), Lietuvos baldų pramonę nagrinėjantys tyrimai apsiribojo jos konkurencingumo didinimo stoka bei klasterizacijos procesais. Mokslinėje literatūroje, tiek teorinėje, tiek praktinio pobūdžio, tyrimų trūkumas, apie Lietuvos baldų pramonės situaciją atsižvelgiant į ekonominės padėties prielaidas ir ilgalaikius siekius. Taip pat baldų pramonės veiklos rodiklių analizė dažniausiai yra užsakomojo pobūdžio, kuri atliekama Lietuvos medienos asociacijos ir medienos pramonės įmonių tyrimų, nors tai turėtų būti nagrinėjama valstybiniu mastu. Dėl to yra viena iš svarbiausių priežasčių, atskleidžiančių baldų sektoriaus būtinybę remti mokslinius tyrimus (Čepinskis, Bendoraitienė 2012).

Kuleševičiūtė ir Rybakovas (2015) taip pat teigia, kad baldų gamybos sektorius pasižymi intensyvia konkurencija atskirų regionų Lietuvos mastu, o taip pat ir tarptautiniu lygmeniu. Todėl yra viena iš svarbiausių priežasčių, detaliau nagrinėti baldų sektorių, pasitelkiant mokslinius tyrimus, taip pat skatinti inovacijų kūrimą bei taikymą, jungtis į klasterius (Kuleševičiūtė, Rybakovas 2015).

Teorinės prielaidos kryptingai plėtoti baldų pramonę ir eksportą ekonomikos globalizacijos sąlygomis

Ekonomikos globalizacija. Tarpusavyje susiję globalizacijos ir skaitmeninimo procesai yra naudingi ekonomikai ir žmonių gerovei (OECD 2017). Todėl yra svarbus visapusiškas globalizacijos raidos ir veiksmų suvokimas, kuris sudaro prielaidas geriau suprasti globalizaciją bei vertinti pasiektą lygį, kas leidžia objektyviau įvertinti jos suteikiamą naudą bei jai keliamas grėsmes, jog suformuluoti atitinkamą politiką ir numatyti veiksmus, kaip globalizacijos procesai galėtų ir turėtų būti valdomi siekiant tvaraus augimo, nes globalizacijos poveikis pasireiškia ir lemia pasikeitimus skirtingose socialinio ūkinio gyvenimo srityse (Urbšienė 2011).

Darni Lietuvos ekonomikos sektorių plėtra yra vienas svarbiausių iššūkių verslo subjektams, vyriausybei, taipogi piliečiams. Tikslingai siekiant užtikrinti ekonominę-socialinę gerovę plečiama ir intensyvinama gamyba, o tam būtini papildomų gamybos veiksniai, tuo pačiu yra sukuriami neigiami išoriniai padariniai, toki kaip šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimas į atmosferą ir pan. Todėl yra svarbu užtikrinti įvairių dimensijų harmoningumą. Siekiant darnios plėtros principų įgyvendinimo bei tinkamai panaudojamo (Baležentis 2015).

Prekybos sistema. Viena iš seniausių ir ryškiausių prekybos ir globalizacijos apraiškų, kurios pradžia yra laikoma dar II a. pr. m. e., ypatingai reišėsi Viduramžiais, kai keliu iš Kinijos į Europą, keliavo šilkas ir kitos vertingos prekės.

Integracija pasaulinėje prekybos sistemoje bei globali konkurencija sąlygoja šalių pramonės struktūros pokyčius, kuriais siekiama įgyvendinti konkurencingą eksporto politiką, nes eksportas yra svarbus tarptautinio konkurencingumo rodiklis, kurį geriausiai parodo eksportuojamos produkcijos dalis, produktyvumas bei veiklos išlaidos (Meilienė, Snieška 2010). Siekiant įsitvirtinti naujose eksporto rinkose, iš pradžių svarbu apgalvoti kiekvieną žingsnį, priemones, galimus šalutinius poveikius, kitaip tariant susikurti strategiją, kuri leisti pasiekti keliamus tikslus (Versli Lietuva 2017a).

Stonys, Grebliauskas (2012) pabrėžia, kad tarptautinė prekyba yra glaudžiai susijusi su šalies konkurencingumo sąvoka. Kadangi konkurencingumas siejamas su gebėjimu sėkmingai prekiauti pasaulio rinkose – gaminti ir eksportuoti kitų šalių vartotojų poreikius atitinkančias prekes bei paslaugas, ir tokiu būdu užtikrinti aukštas ir tvarias pajamas. Platesne prasme, regiono gebėjimas užtikrinti santykinai aukštas pajamas ir užimtumo lygį, veikiant išorės konkurencijai, suprantamas kaip ūkio konkurencingumas. Autoriai, komentuodami Europos komisijos žodžius, teigia, kad šaliai konkurencingumas yra lygis, kuriuo ji, teisingos ir laisvos rinkos sąlygomis, geba gaminti prekes ir paslaugas, kurios susidūrusios su tarptautinių rinkų išbandymais, palaiko ir didina gyventojų realiąsias pajamas (Stonys, Grebliauskas 2012).

Tarptautinė konkurencija. Pasak Žitkaus ir Mickevičienės (2013), šiuolaikiniame globaliame pasaulyje konkurencingumas tampa dominuojančiu ir net privalomu visų lygių subjektų, iš jų ir regionų, būsenos tipu. Konkurencingumo funkcionavimo priemonės virsta į funkcionavimo tikslą. Dėl to vis aiškiau suvokiama konkurencingumo traktavimas kaip regiono plėtros siekiamybės būtinybė (Žitkus, Mickevičienė 2013). Konkurencingumas priklauso nuo ilgalaikio produktyvumo ir efektyvumo, kaip ir kurioje vietovėje vystomas verslas, ir tai susiję su: esamų įmonių ir darbuotojų produktyvumu, gebėjimu pasiekti aukštą piliečių darbo jėgos dalyvavimą. Konkurencingumas neįmanomas ten, kur egzistuoja žemas darbo užmokestis, silpna valiuta (Porter 2014).

Faktą, jog šalies (įmonės) ekonomikos konkurencingumą parodo eksporto rodiklis, analizavo Bruneckiene, Paltanaviene (2012); Meilienė, Snieška (2010); Rakauskienė, Tamošiūnienė (2013); Žitkus, Mickevičienė (2013); Burinskienė (2014); Lietuvos ūkio ministerija (2016); Žotkevičienė (2016); Savič (2012); Delgado *et al.* (2012); Kalėdienė (2014) ir kiti autoriai.

Konkurencinga produkcija ir maža vietinė rinka lemia tai, jog Lietuvoje gaminančios įmonės daugiau kaip du trečdalius baldų generuoja užsienio rinkose, dėl to įmonėms ypatingai svarbu išlaikyti aukštą tarptautinio

konkurencingumo lygį (Versli Lietuva 2017). Teigiama, kad baldų pramonės gamyboje vykdomos operacijos yra pagrįstos individualizavimu, dizainu bei gamintojo novatoriškumu, kuris ypač svarbus įmonės strategijai, prisitaikymui ir produktų naujovėms, o konkurencingumas priklauso nuo veiklos kontrolės lygio (Buciuni *et al.* 2013). Versli Lietuva (2016) apie baldų pramonės konkurencingumą teigia:

- Viena iš labiausiai konkurencingų ir labai išvystytų Lietuvos apdirbamosios pramonės šakų;
- Taikomi naujoviški gamybos metodai, todėl baldai yra aukštos kokybės;
- Patrauklūs vizualiai dėl naujo dizaino sprendimų, papuošalų, rankų darbo baldų ir kitų idėjų;
- Ilgalaikės tradicijos;
- Taikomos aukštosios technologijos, dirba tinkamos kvalifikacijos ir kompetencijų personalas;
- Integracija į pasaulinę ekonomiką (Versli Lietuva 2016).

Tarptautinės rinkos. Tarptautinis verslas suprantamas kaip socialinio subjekto vykdoma veikla tarptautinėje erdvėje, vykdanč tarptautinę veiklą, kurios metu gali būti kuriami produktai, vykdomas jų realizavimas, kuomet socialinis subjektas turi galimybę gauti atitinkamą atlygį (pelną) už atliekamą veiklą (Melnikas 2006, 2011). Paprastai rinka galima būtų pavadinti ekonominę mainų sistemą, užtikrinančią prekių ir paslaugų pirkimą bei pardavimą (Girdzijauskas, Štreimikienė 2014). Galimybė dalyvauti atveriamose rinkose turėtų būti plėtojama, tačiau kartu turi būti stiprinamas globalusis valdymas žmogaus teisių, darbo sąlygų, maisto saugos, visuomenės sveikatos, aplinkos apsaugos ir gyvūnų gerovės srityse (Europos Komisija 2017), nes tarptautinėse rinkose veiklą vykdančios įmonės lieka konkurencingos, sparčiau mokosi bei prisitaiko (European Commission 2015), o rinkų atvėrimas ir technologijų pažanga įvardijamos kaip globalizacijos priemonės (Europos Komisija 2017).

Gamybos kilnojimas. Pasitaikantis atvejis, kuomet yra perkeliama gamyba ir dažniausiai tai daroma dėl galimybės minimizuoti sąnaudas, pakelti kokybę ir priimti galimus gauti resursus (Hamlett 2017). Taip pat galimas atvejis, kaip ir Lietuvoje pritaikytas modelis, kai įmonė siekdama padidinti lankstumą, vykdo užsakomąją gamybą kitoje šalyje, t. y. kai Lietuvoje baldų gamybos įmonės gamina pagal kitos įmonės (šiuo atveju IKEA) etiketę ir/ar prekės ženklą.

Gyvenimo būdo pasikeitimai. Nors Fung Business Intelligence Centre (FBCI) (2016) ataskaitoje prognozuojamas baldų pramonės sektoriaus tolimesnis augimas, bet ir pažymima, kad nebus viskas be kliūčių, nes būtinas produktyvesnis darbas. Kuriami baldai turėtų būti labiau pritaikyti – mažesni, daugiafunkcinesnes ir nebrangūs, tinkantys dinamiškam ir miesto gyvenimo būdai (FBCI 2016). Anot Versli Lietuva (2017) pažymi, kad bendra tendencija būdinga rinkoms yra gyvenamųjų erdvių ploto mažėjimas, kas turi įtakos daugiafunkcinių (sofa-lova), kompaktiškų, erdves tausojančių baldų paklausos didėjimui. Pažymėtina, kad tam tikri regionai, pvz. Vokietija ir Jungtinė Karalystė, pasižymi atviro tipo gyvenamųjų patalpų populiarėjimu, kai virtuvė tampa svarbiausia erdve, o tai kelia kokybiškų virtuvės baldų paklausą, individualius poreikius tenkinančių gaminamų virtuvės komplektų. Taip pat kita tendencija susijusi su poilsiu, nes vartotojai vis labiau pradeda vertinti gero poilsio ir komfortiško miego svarbą, dėl to didėja patogių, kokybišką poilsį užtikrinančių miegamojo baldų taipogi čiužinių populiarumas. Pasak Versli Lietuva (2017), ilgalaikėje perspektyvoje svarbiausi veiksniai įtakojantys paklausą patogiams, lengvai naudojamiems, ergonomiškiems baldams yra demografiniai, kurių svarbiausias iš yra Europos visuomenės senėjimas, gyvenimo būdo pokyčiai, technologinė pažanga. Gyvenimo būdo pokyčiai susiję su didėjančiu iš namų dirbančių asmenų skaičiumi, augantis mažesnių namų ūkių skaičius, didins paklausą baldams, skirtiems namų ofisui, augs baldų paklausa, kurie yra kompaktiški, lengvai stumdomi (Versli Lietuva 2017).

Kaip teigia Merkel (2016), skandinaviškas dizainas šiuo metu yra svarbus, tačiau ne vienintelė vyraujanti tendencija. Pastebimas vis aktyvesnis vintažinio interjero atgimimas, taipogi vis daugiau žmonių susižavi gamtos formas atkartojančiais baldais ir interjero elementais. Visa tam įtaką daro Vakaruose ryškėjanti dar viena interjero tendencija, susijusi ne tik su dizainu, bet iš pagrindų besikeičiančiu suvokimu, kas yra namai, kokia jų funkcija. Teigiama, kad Vakaruose dėl įvairiausių globalių priežasčių, priartėjusio terorizmo pavojaus, stiprėja pojūtis, kad pasaulis tapo nesaugus, grėsmingesnis nei anksčiau, o tai diktuoja tam tikrus pokyčius interjere, skatina žmonės instinktyviai daugiau investuoja į namų jaukumą, mėginant susikurti saugią užuovėją nuo pasaulio negandų (Merkel 2016).

Taip pat baldų kompanijos turi labiau išplėtoti daugiakanalę aplinką, kad vis daugiau pirkėjų galėtų rasti ir įsigyti reikalingus baldus internetu. Besikeičianti vartotojų elgsena verčia ieškoti naujų sprendimo metodų, tą įtakoja naujųjų technologijų plitimas, nes pirkėjai yra pasirengę įsigyti ir skaitmeninius įrenginius. Išorinė aplinka tampa vis dinamiškesne, atsiranda naujos naujovės ir novatoriški produktai, kas įtakoja sprendimų priėmimą (FBCI 2016). Technologinė pažanga įtakos išmaniųjų baldų naudojimą ir jų pritaikymo sričių plėtimą. Baldai pritaikomumas leis daug efektyviau tenkinti skirtingų vartotojų poreikius. Taip pat siekiant mažinti neigiamą poveikį aplinkai, dėl to siekiama įdiegti žiedinės ekonomikos principus (Versli Lietuva 2017).

Naujųjų technologijų įtaka. Profesorius Klaus Schwab (2017), Pasaulio ekonomikos forumo steigėjas ir vykdomasis pirmininkas, yra įsitikinęs, kad pasaulis yra naujos revoliucijos pradžioje, kuri iš esmės keičia mūsų gyvenimą, darbą ir tarpusavio ryšius. Esminiai naujųjų technologijų revoliucijos požymiai, atskleidžia ne tik kuriamas galimybes, bet taip pat ir abejones. Jis teigia, kad naujos bendradarbiavimo ir valdymo formos, grindžiamos teigiamu ir visuotiniu požiūriu, gali pakreipti link ketvirtosios pramonės revoliucijos negrįžtamų procesų, kur inovacijos ir technologijos tarnaus žmonėms, jų pagalba bus galima pakelti žmoniją į naują suvokimo lygį (The World Economic Forum 2017).

Anot Kopenhagos ateities studijų instituto tyrimų vadovo Carsten Beck (2015), ateityje tiek tiesiogiai kalbant apie technologijas, tiek pramonėje, yra aiški skaitmenizavimo tendencija, nes viskas, kas siejama su vartojimu, pvz., informacijos paieška, įvairiausios paslaugos, pagalba, gamyba, pirkimas ir kt., bus skaitmenizuota. Išmaniosios technologijos, visos interneto paslaugos ir pramogos visiems bus prieinamos septynias dienas per savaitę, ištisą parą (Beck 2015), o esminiu pažangių technologijų sklaidos vektoriumi yra laikoma globalizacija (OECD 2017). Tačiau pastebėtina, nors galimybių yra daug ir įvairiausių, bet Lietuvos baldų gamintojai, pardavėjai susiduria su spręstiniais iššūkiais. Pasak Klyvienės (2013), inovacijos Lietuvos įmonėms yra būtinos dėl keleto priežasčių, tokių kaip, dėl įmonei naujovių suteikiamo pranašumo, konkurentų atžvilgiu, kas leidžia tikėtis didesnio pelningumo. Taip pat pažangios įmonės investuoja ne vien į naujas technologijas, bet ir į prekių ženklą, produkto kūrimą, rinkodaros naujoves, kas padeda įgyti pranašumą pasyvių konkurentų atžvilgiu. Siekiant išlikti ir augti pasaulio rinkoje svarbu teikti inovatyvias paslaugas ir šioje srityje būti pranašesniems už konkurentai, ieškoti originalių sprendimų, apsvarstyti kapitalo rizikos fondų galimybę, keisti verslo kultūrą ir tapti atviresniais, orientuotais į kitokias tradicijas propaguojančius kraštus (Klyvienė 2013).

Informacinės technologijos ir internetas. Verslo įmonės vykdoma šalies politika turi padėti nuolatos diegti naujoves, nes tik kurdamos kintančius vartotojų poreikius tenkinančius produktus bei paslaugas jos gali klestėti pasaulio rinkose, o taip pat kurti gerovę ir darbo vietas (Europos Komisija 2017). Anot Šajevos (2008), mokslinėje literatūroje teigiama, kad esminis organizacijos konkurencinio pranašumo užtikrinimo, išgyvenant sudėtingoje aplinkoje bei inovacijų kūrimo faktorius, yra žinių valdymas

Internetas sudarė naujų galimybių plėstis verslui, teigia DTTL (2016). Verslas suprato, jog internetas yra tai ne tik puiki reklamos priemonė. Daiktų internetas (angl. Internet of Things (IoT)) leidžia sujungti verslo procesus ir įrenginius į vieną tinklą ir didinti informacijos kaupimo mastus taipogi valdymo našumą. Ši nauja technologija atsiradusi šio amžiaus pirmajame dešimtmetyje padeda verslui, nes, anot didžiausios pasaulyje audito ir konsultacijų bendrovės „Deloitte Touche Tohmatsu Ltd.“ (DTTL) (2016) prognozių, 2020 m. bus nupirkta daugiau nei 6,6 mlrd. daiktų, iš kurių 2/3 už 411 mlrd. dolerių sumą bus naudojami, kaip vartojimo prekės. Pasaulio verslo lyderiai apie trimatį spausdinimą, daiktų internetą bei biotechnologijas vadina proveržio technologijomis, kurios jau iš esmės keičia kasdienybę ir ženkliai įtakoja verslo plėtrą. Daiktų internetas yra priemonė sujungti skaitmeninius ir kūrybinius gebėjimus su giliomis pramonės žiniomis, novatorišku mąstymu, verslo pertvarka, organizaciniais pokyčiais, domenų ir universalių technologijų patirtimi (Zalieckaitė, Žilinskas 2015; DTTL 2016; KPMG 2017). Tolimesnį vystymąsi ateityje nulems informacinės technologijos. Pastovus tolesnis „Industry 4.0“ strategijos tobulinimas arba „susieta gamyba“ per „išmanią įrangą“ veda link „išmanios gamyklos“ (Lintera 2015).

Gamyba ir eksporto plėtra. Guzmán *et al.* (2012) sako, kad regionams, kurie nori užsitikrinti aukštesnį konkurencingumą tarptautinėse rinkose baldų gamybos sektoriuje, svarbu orientuotis į aukštos kokybės ar nišinės produkcijos gamybą, technologinį ir dizaino inovacijų tobulinimą ir taikymą, įgalinantį kurti geresnėmis kokybinėmis ir charakteristinėmis savybėmis pasižyminčią produkciją bei siekti gamybos kaštų mažinimo modernizuojant gamybos procesus.

Kaip teigia Čepinskis ir Bendoraitienė (2012), Lietuvos baldų pramonės įmonių tikslinga orientacija į eksportą ypač sustiprėjo ekonominio nuosmukio laikotarpiu. Tuo metu, kaip ir daugelis kitų ekonomikos sektorių, baldų pramonė buvo paveikta pasaulinės krizės, o tai įtakojo gamybos apimčių, apyvartos sumažėjimą, bankrutuojančių įmonių skaičiaus išaugimą.

Pasak Merkel, kurį kalbino Statybų naujienos (2016), Lietuvos baldų pramonės situacija Europos kontekste „(ne)valdoma rizika“, nes gamintojai, koncentruodamiesi į vieną klientą ir tiekdami baldus iš esmės vien koncernui „IKEA“ – labai rizikuoja. Pasaulyje yra žinoma schema, kai užsakovas nusprendžia pakeisti prekybos sąlygas, tiekėjus ar gaminių šalį, iškart susiduriama su didele rizika. Taip pat kyla rizika ir dėl to, kad neskatina tobulėti ir juolab investuoti į gaminių dizainą. Anot Merkel (2016), pvz. Vokietijos rinkoje prekybos nišą įmanoma rasti dėka išskirtinių produktų, nes čia vartotojai nėra priklausomi nuo stereotipų ir išimtinai lojalūs savo gamintojams bei ypatingai išrankūs gaminių kilmės šaliai. Esminiai faktoriai renkantis yra kaina ir dizainas. Todėl kol kas Lietuva, su nedidelėmis išimtimis, gali labiau konkuruoti dėl kainos (Merkel 2016).

Pasak Krenevičiūtės (2014), Švedijos koncerno IKEA veikla Lietuvoje yra galimybė medienos ir baldų pramonės įmonėms jungtis į tarptautinį konkurencingą klasterį. Jau integruotos į IKEA klasterį Lietuvos baldų gamybos įmonės, naudojasi išskirtinėmis kai kuriomis specializuotomis bei specifinėmis Ikea privilegijomis. Tokiose kaip: transporto logistikos paslaugos, kai dalį pervežimų vykdo pačios įmonės, o didžiausią dalį, vykdo tam tikros specializuotos transporto įmonės, pagal suderintą grafiką. Medienos ir baldų pramonės įmonėms yra svarbu specializuotos verslo organizavimo paslaugos, nes jos pasižymi specialistų ekspertizėmis, išvadomis bei tikslingais pasiūlymais, tokiais kaip gamybos organizavimo tobulinimas ir kaštų mažinimas (Kreveciūtė 2014).

Išmani gamykla pati kontroliuoja savo logistikos procesus, kurie leidžia transportavimo įrangai pačiai priimti sprendimus atsižvelgiant į esamą situaciją, užtikrina didesnę visos sistemos patvarumą ir geresnes eksploatacines savybes (Lintera 2015).

Daugialypėje ir dinamiškoje aplinkoje itin aktualesne tampa vis pažangesnė pramonė ir su ja susijęs pramonės gamybos produktų eksportas, jo aplinkybės bei galimybės. Taip pat neeilinę įtaką daro vis labiau auganti konkurencija globaliu mastu, kuri subjektams kelia vis naujesnius reikalavimus, kuriuos lemia jų sugebėjimas būti konkurencingais, daugeliu aspektų. Mokslinėje literatūroje išreiškiamas nepakankamas požiūris vertinant Lietuvos baldų gamybos ir eksporto galimybes, iššūkius bei jų sąlygotumą. Visuomeniniu mastu pateikiama informacija nėra pakankamai nauja ir išsami. Todėl yra tikslinga ieškoti, tirti, analizuoti, kaip būtų galima tobulinti šią svarbią Lietuvai pramonės šaką, nes jos sukuriama pridėtinė vertė šalyje tarnauja šalies ekonominei ir visuomeninei gerovei.

Baldų gamybai ir eksporto plėtrai ekonomikos globalizacijos sąlygomis skirti ekonominės politikos ir verslo internacionalizavimo sprendimai

Pasak Europos Komisijos (2017) skaitmeninimas, robotai, dirbtinis intelektas, daiktų internetas, 3D spausdinimas visiškai pakeis mūsų gamybos, darbo, mobilumo bei vartojimo būdus ateityje, kaip svarbiausi ateities veiksniai siekiant būti konkurencingais ir inovatyviais įvardijami:

- Inovacijos;
- Investicijos orientuotos į novatoriškumą įmonėse, vystoma būtiniausia infrastruktūra, skaitmeninė, energetikos ir transporto;
- Sektorių politika, grįsta skaitmeninėmis technologijomis, atsinaujinančiais išteklių ir žiedinės ekonomikos principais, darnus vystymasis, visiška integracija, bendroji skaitmeninė rinka, su nustatytais bendromis taisyklėmis ir standartais bei skatinamos investicijos į ateities technologijas;
- Reguliavimas ir mokesčiai, skatinant verslumą ir kartu užtikrinti vienodas veiklos sąlygas (Europos Komisija 2017).

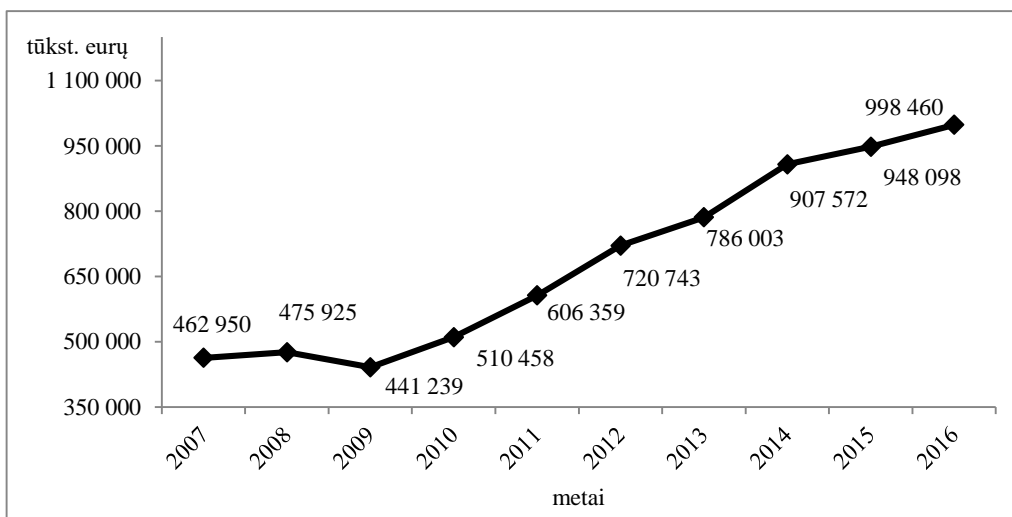
Tačiau reikia pripažinti, kad globalizacijos sąlygomis reiškiasi ne tik neribotos galimybės, tačiau baldų gamintojai ir eksportuotojai, susiduria su iššūkiais, kuriuos globalios aplinkybės padaro dar ryškesniais. Tam 2 lentelėje pateikiamos autorių įvardijamos baldų pramonės aktualijos.

2 lentelė. Baldų pramonės aktualijos (Šaltinis: sudaryta autorių remiantis CMTC 2016; Lietuvos verslo konfederacija 2014; International Trade Centre 2011; PR Newswire 2014)

California's Manufacturing Resource (CMTC) (2016)	Lietuvos verslo konfederacija (2014)	International Trade Centre (2011)	Anderson Bauman Tourtellot Vos Professionals Report (2014) (PR Newswire)
<ul style="list-style-type: none"> – Keliami reikalavimai dėl baldų saugumo priemonių; –Augančios transportavimo išlaidos; –Didieji baldų gamintojai yra labiau pranašesni konkuruoti pasaulinėse rinkose, negu mažesni, nes jų gaminama produkcija turi išsiskirti aukšta kokybe, patogumu ir kt.; –Vartotojų keliami įgeidžiai; –Didėjančios darbo sąnaudos; –Naujų technologijų ir darbo procesų integravimas; –Konkurencija ir kt. 	<ul style="list-style-type: none"> –Priklausomybė nuo vieno pagrindinio užsakovo (IKEA); –Dizaino kompetencijos menkumas; –Ribota marketingo kompetencija; –Stiprių vietinių prekės ženklų nebuvimas; –Konkurencija žemų kaštų produktų rinkos segmente; –Bendradarbiavimo tarp sektoriaus įmonių nebuvimas; –Menkas bendradarbiavimas tarp sektoriaus įmonių ir tyrimų organizacijos; –Novatoriškumo trūkumas; –Smulkesnių įmonių vadovų vadybinė kompetencijos stoka; –Vidurinėsios grandies vadovų gamybos organizavimo kompetencijos ribotumas ir kt. 	<ul style="list-style-type: none"> –Kvalifikuotos darbo jėgos trūkumas; –Netinkamas specialistų ruošimas mokymo įstaigose; –Bloga ir pasenusi darbo įranga; –Kvalifikuoto ir patyrusio marketingo personalo trūkumas; –Dizaino nebuvimas ir /ar jo trūkumas; Nepakankamai išvystyta infrastruktūra ir kt. 	<ul style="list-style-type: none"> –Sumažėjęs ekonomikos atsigavimo tempas; –Vartotojų pirkimo poreikių pasikeitimas; –Kvalifikuotų darbuotojų trūkumas; –Augančios darbo sąnaudos; –Technologijų integravimo klausimai; –Nauji prekybos kanalai; –Didėjanti pasaulinė konkurencija ir kt.

2 lentelėje išvardintos aktualijos patvirtina, kad baldų gamintojai ir eksportuotojai tiek Lietuvoje, tiek kitose pasaulio šalyse, susiduria su iššūkiais sąlygojamais vykstančių globalizacijos procesų, naujų technologijų bei mokslo vystymosi, žmoniškųjų išteklių trūkumo, naujoviškumo stokos, augančios konkurencijos taipogi aptarnavimo ir darbo sąnaudų bei vartotojų poreikių pasikeitimo ir kitais itin šiomis dienomis aktualėjančiais iššūkiais globaliu mastu.

Kaip teigia Lietuvos bankas (2016), remdamasis LR Statistikos departamento duomenimis, 2015 m. Lietuva eksportavo 4 proc. daugiau baldų, palyginus su ankstesniais metais. Norint apžvelgti Lietuvos baldų eksporto dešimties metų tendencijas, pateikiamas 2 paveikslas.

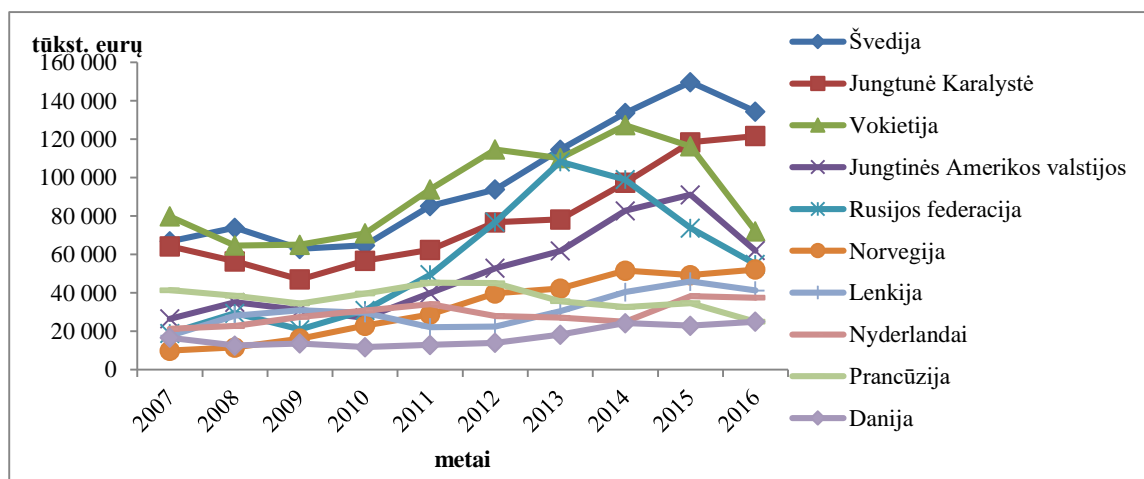

2 pav. Lietuvos baldų eksportas 2007–2016 metais, tūkst. Eurų (Šaltinis: sudaryta autorių, remiantis Tarptautinio prekybos centro duomenimis 2017)

Kaip matyti iš paveikslo (žr. 2 pav.), dešimties metų bėgyje Lietuvos baldų eksportas, turėjo gana pastovią didėjančią tendenciją. Nors reikia pažymėti tą, kad baldų eksporto mažėjimui neigiamos įtakos, ypač 2007 – 2009 metų laikotarpiu, turėjo 2008 metais prasidėjusi finansinė krizė (Najbrt, Hasilová 2016), kuri 2008 m. prasidėjo Jungtinėse Amerikos Valstijose bei greitai virto pasauline ekonomine krize ir 2008 m. antroje pusėje bei 2009 m., neigimai įtakoję Lietuvos baldų pramonės gamybą ir eksportą, nes tuo metu rinkos traukėsi ir buvo jaučiamas sąstingis. Vėliau, po krizės laikotarpio, sugrįžimas į geresnį negu prieš krizinis rezultatas buvo 2011 metais, kai baldų eksportas pasiekė 510.458 tūkst. eurų. Visais vėlesniais metais baldų eksportas augo.

Kaip skelbia UNIDO (2017), baldų gamyba yra antroji svarbiausia, pagal sukuriama pridėtinę vertę nuo visos gamybos, pramonės sritis Lietuvoje 2015 metais, ji sudarė 13,56 % pridėtinės vertės nuo visos gaminamos produkcijos.

Kadangi Lietuva didžiąją gaminamos baldų produkcijos dalį eksportuoja būtų pravartu pasidomėti į kokias Europos Sąjungos (ES) ir kitas pasaulio šalis Lietuva daugiausiai eksportuoja pagamintų baldų. Tam tikslui 3 paveiksle pateikiama dešimties metų eksporto tendencija į 7 ES šalis, t. y. į Švediją, Jungtinę Karalystę, Vokietiją, Lenkiją, Nyderlandus, Prancūziją, Daniją, taip pat Jungtines Amerikos Valstijas, Norvegiją ir Rusiją, nes būtent į šias šalis yra didžiausi Lietuvos eksporto mastai per paskutiniuosius dešimt metų.

3 pav. Lietuvos baldų eksportas 2007–2016 metais, tūkst. Eurų. Šaltinis: sudaryta autorių, remiantis Tarptautinio prekybos centro duomenimis 2017.

Kaip matyti iš 3 paveikslo, Lietuva paskutinius ketverius metus daugiausiai baldų eksportuoja į Švediją. Matoma, jog eksportas į visas vaizduojamas šalis, turi didėjančią tendenciją, tai yra naudinga, nes, kaip ir Lietuvos bankas teigia,

jog Lietuva pastaruoju metu vis labiau orientuojasi į apdirbamosios pramonės eksportą (Lietuvos bankas 2016a), o didinamos eksporto apimtys gali rodyti ir apie didėjančias pajamas ir sugebėjimą konkuruoti pasaulinėse rinkose.

Minint Lietuvos baldų pramonės eksporto rinkas, pažymėtina, kad reikėtų orientuotis, anot KTU profesoriaus Krušinsko (2014) ilgalaikėje perspektyvoje, tose srityse, rinkose, kur galima būti stipriausia. Kartu derėtų analizuoti esama situaciją dėl galimai potencialių naujų rinkų paieškos ir dėti įmanomas pastangas, jog pavyktų užmegzti naujus ryšius ir plėsti eksporto rinkų plotmę.

Išvados ir pasiūlymai

Baldų pramonės sektorius yra ir turėtų išlikti viena reikšmingiausių bei didžiausių pridėtinę vertę sukuriančių Lietuvos ekonomikos sektorių taipogi darbo jėgos rinka. Nors baldų gamybos eksporto mastai į Vakarų šalis auga, tačiau baldų gamybą ir eksportą įtakoja intensyvūs pokyčiai bei besikeičiančios ekonominės, socialinės, kultūrinės sąlygos, technologinė pažanga, prekybos rinkų globalėjimas, konkurencija, gyvenimo būdo pasikeitimas ir kitos visuotinės pasaulio ir vietos aktualijos, globaliu mastu. Nepaisant to, baldų pramonė sugeba išlikti viena iš pagrindinių šalies eksportą palaikančių ūkio šakų ir būti viena iš svarbiausių apdirbamosios gamybos sektorių Lietuvoje.

Kryptingai plėtoti baldų gamybą ir eksportą ekonomikos globalizacijos sąlygomis, galima siekiant tapti konkurencingesniais ir inovatyviaisiais, nes kaip svarbiausi ateities veiksniai, yra skaitmeninės technologijos, atsinaujinantys išteklių, pažangumas, mokslas bei žinios.

Nors anot nagrinėjamų autorių, kalbant apie baldų gamybą ir eksportą bei atsižvelgiant į pasaulio ateitį, įžveljami galimi panašūs pavojai ir grėsmės. Kaip svarbiausias grėsmes baldų pramonei, galima įvardinti sparčiai augantį naujų technologijų integravimo poreikį, kas padėtų kuriant modernesnius gaminius, supaprastintų darbo pobūdį, pasitarnautų pagaminti baldus optimaliau, kokybiškiau, moderniau. Kitas esminis klausimas yra konkurencija integruojantis vidinėse ir pasaulio rinkose, bei kvalifikuota darbo jėga.

Vertinant baldų gamybos sukuriama pridėtinę vertę Lietuvoje visoje apdirbamosios gamybos veikloje, galima teigti, kad ji yra gana svari, nes nagrinėjamame 2007 – 2016 metų laikotarpyje, svyravo tarp 8 – 10 proc., išskyrus 2008 metus, kai buvo 6,32 proc., galimai dėl pasaulinės finansinės krizės neigiamo poveikio. Baldų gamyba yra antroji svarbiausia, pagal sukuriama pridėtinę vertę nuo visos gamybos, pramonės sritis Lietuvoje.

Išanalizavus baldų eksporto dinamiką, galima teigti, jog ji turėjo gana pastovią augančią tendenciją. Nors reikia pažymėti tą, kad baldų eksporto mažėjimui neigiamos įtakos, ypač 2007 – 2009 metų laikotarpiu, turėjo 2008 metais prasidėjusi, jau anksčiau minėta, pasaulinė finansinė krizė, nes neigimai įtakojo Lietuvos baldų pramonės gamybą ir eksportą, dėl tuo metu besitraukiančių rinkų ir jaučiamo sąstingio.

Lietuva daugiausiai baldų eksportuoja į Švediją, Vokietiją, Jungtinę Karalystę ir kt. Taip pat pastebėtina, kad eksportas į eksportuojamas šalis turi augančią tendenciją analizuojamu laikotarpiu.

Atsižvelgiant į straipsnio apimties ribotumą, pateikiama tokios rekomendacijos dėl baldų gamybos ir eksporto plėtros ekonomikos globalizacijos sąlygomis:

Rekomenduojama tikslingai dirbti siekiant geriausių rezultatų pasiekimo baldų gamybos proceso optimizavime, geriausių sprendimų paieškos, tiksliai įvardijus prioritetines veiklos sritis. Konkurencinga šalimi (įmone) galima tapti tik žengiant kartu ir neatsilikant technikos, technologijų amžiuje. Geriausių ateities rezultatų, bet kokios veiklos srityje, galima pasiekti tik tinkama linkme nukreipiant žinias, mokslą, sudaromas palankias galimybes, darbą, kompetencijas, užmegzant naujus ryšius ir plėtojant eksporto rinkas.

Literatūra

- Baležentis, T. 2015. Dami Lietuvos ekonomikos sektorių plėtra: gamybos ribų požiūris [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. lapkričio 07 d.]. Lietuvos mokslų akademija, 16–22. Prieiga per internetą: http://old.lma.lt/files/JM_ekonomistu_pranesimai_internetui.pdf#page=17.
- Baltuška, T.; Toločka, E. 2015. Tarptautinė gamybos organizavimo galimybės stamiose Lietuvos baldų pramonės įmonėse, *Mokslas – Lietuvos ateitis* 7(6): 664–668.
- Beck, C. 2015. Futuristas C. Beckas: būkime sąžiningi – įmonėms keistis tikrai sunku [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. lapkričio 04 d.], Kauno diena. Prieiga per internetą: <http://kauno.diena.lt/naujienos/ivairybes/mokslas-ir-it/futuristas-c-beckas-bukime-saziningi-imonems-keistis-tikrai-sunku-686518>.
- Bruneckienė, J.; Paltanavičienė, D. 2012. Measurement of Export Competitiveness of the Baltic States by Composite Index, *Inžinerinė Ekonomika-Engineering Economics* 23(1): 50–62.
- Buciuni, G.; Coro, G.; Micelli, S. 2013. Rethinking the role of manufacturing in global value chains: an international comparative study in the furniture industry, *Oxford Academic Industrial and Corporate Change* 23(4):967–996.
- Burinskienė, A. 2014. Tarptautinės prekybos pokyčių analizė, *Mokslas – Lietuvos ateitis* 6(1): 103–110.
- CMTC (California's Manufacturing Resource), 2016. Challenges and Trends Facing Furniture Manufacturers in 2016, [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. rugsėjo 17 d.]. Prieiga per internetą: <https://www.cmtc.com/blog/furniture-manufacturing-challenges-trends-2016>.

- Čepinskis, J.; Bendoraitienė, E. 2012. Lietuvos baldų pramonės pokyčiai ir tendencijos ekonominės krizės laikotarpiu, *Taikomoji ekonomika: sisteminiai tyrimai* 6(1): 74–84.
- Davidavičius, N. 2017. Beržo želimo analizė VĮ Ukmergės miškų urėdijos Šešuolėlių girininkijoje, Jaunasis mokslininkas 2017: studentų mokslinės konferencijos straipsnių rinkinys: 10-17 [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. spalio 02 d.]. Kaunas: Akademija. Prieiga per internetą: <http://mef.asu.lt/wp-content/uploads/sites/5/2015/02/Jaunasis-mokslininkas-2017-MEF-straipsniu-rinkinys.pdf>.
- Delgado, M.; Ketels, C.; Porter, E.M.; Stern, S. 2012. The determinants of national competitiveness, *NBER Working Paper* 18249: 1–47.
- DTTL (Deloitte Touche Tohmatsu Ltd.) 2016. Deloitte Digital named a leader in Internet of Things (IoT) Consulting IT by ALM Intelligence and an IoT Service Provider aligned with IoT Practice Leader Characteristics by Gartner [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. lapkričio 12 d.]. Prieiga per internetą: <https://www2.deloitte.com/global/en/pages/about-deloitte/articles/deloitte-digital-named-leader-iot-consulting-alm-intelligence.html>.
- Euromonitor International 2017. Kurios Lietuvos pramonės ir paslaugų sritys bus svarbiausios 2025 metais? [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. lapkričio 04 d.]. Prieiga per internetą: <http://blog.euromonitor.com/2017/01/kurios-lietuvos-pramoses-ir-paslaugu-sritys-bus-svarbiausios-2025-metais.html>.
- European Commission 2015. Internationalisation of European SME's [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. lapkričio 18 d.]. Final Report. Prieiga per internetą: <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/10008/attachments/1/translations/en/renditions/pdf..>
- Europos Komisija 2017. Diskusijoms skirtas dokumentas dėl globalizacijos suvaldymo [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. lapkričio 18 d.]. Prieiga per internetą: https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/reflection-paper-globalisation_lt.pdf.
- FBCI (Fung Business Intelligence Centre) 2016. US Furniture Market Report [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. rugsėjo 21 d.]. Prieiga per internetą: <https://www.fbcigroup.com/sites/default/files/US%20Furniture%20Market%20Report%20by%20FBCI%20Global%20Retail%20Tech%20Feb%209%202016.pdf>.
- Girdzijauskas, S.; Štreimikienė, D. 2014. Darna vystymosi fundamentaliosios prielaidos, Kolektyvinė monografija: 31–55. [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. lapkričio 12 d.]. Vilniaus universitetas. Prieiga per internetą: http://www.knf.vu.lt/dokumentai/failai/soctyri/Darnus_Lietuvos_vystymasis_2014.pdf. ISBN 978-609-459-455-7.
- Guzmán, G. M.; Gutiérrez, J. S.; Cortes, J. G.; Ramirez, R. G. 2012. Measuring The Competitiveness Level in Furniture SMEs of Spain, *International Journal of Economics and Management Sciences* 1(11): 9–19.
- Hamlett, K. 2017. Reasons for Outsourcing in a Manufacturing Industry [interaktyvus], Chron, [žiūrėta 2017 m. lapkričio 12 d.]. Prieiga per internetą: <http://smallbusiness.chron.com/reasons-outsourcing-manufacturing-industry-1292.html>.
- International Trade Centre [Tarptautinis prekybos centras] 2011. National sector export strategy [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. rugsėjo 20 d.]. Prieiga per internetą: <http://www.intracen.org/layouts/searchresults.aspx?searchtext=furniture>.
- International Trade Centre [Tarptautinis prekybos centras] 2017. List of importing markets for a product exported by Lithuania, [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. lapkričio 18 d.]. Prieiga per internetą: http://www.trademapp.org/tradestat/Country_SelProductCountry_TS.aspx?vpm=1440||9403||4111212112111.
- Kalendienė, J. 2014. Assessment of Lithuanian Export Competitiveness in EU Market, *Taikomoji ekonomika: sisteminiai tyrimai* 8(1): 67–77.
- Klyvienė, A. 2013. Lietuvos įmonių konkurencingumas Europos kontekste [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. lapkričio 04 d.]. <http://www.linava.lt/naujiena/lietuvos-imoniu-konkurencingumas-europos-kontekste/>.
- KPMG 2017. The Changing Landscape of Disruptive Technologies [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. lapkričio 12 d.]. Prieiga per internetą: <https://info.kpmg.us/content/dam/info/tech-innovation/disruptive-tech-2017-part1.pdf>.
- Krevnevičiūtė, B. 2014. Europos Sąjungos įtaka Lietuvos baldų pramonės konkurencingumui, *Tiltas į ateitį* 1(8): 37–42.
- Krivka, A. 2013. Ekonominės Krizės Poveikio Lietuvos Ūkio Šakoms Tyrimas, *Verslas: teorija ir praktika* 3:188–199.
- KTU Verslo strategijos institutas 2009. Lietuvos baldų gamybos konkurencingumo studija [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. lapkričio 07 d.]. Prieiga per internetą: http://ukmin.lrv.lt/uploads/ukmin/documents/files/imported/lt/veikla/veiklos_sritys/pramone_ir_verslas/pramone/analize/baldu_pramones_studija.pdf.
- Kuleševičiūtė, A. O.; Rybakovas, E. 2015. Sumanios Lietuvos regionų specializacijos industrinės prielaidos, *Viešoji politika ir administravimas* 14(1): 129–144.
- Lietuvos bankas 2016. Lietuvos ekonomikos apžvalga [interaktyvus]. [žiūrėta 2017 m. lapkričio 18 d.]. Prieiga per internetą: <https://www.lb.lt/lt/leidiniai/lietuvos-ekonomikos-apzvalga-2016-m-birzelis>.
- Lietuvos bankas, 2016a. Iš pirmo žvilgsnio, Lietuvos eksporto rezultatai kuklūs... Bet tik iš pirmo žvilgsnio [interaktyvus]. [žiūrėta 2017 m. lapkričio 18 d.]. Prieiga per internetą: <https://www.lb.lt/lt/naujienos/n-cerniauskas-is-pirmo-zvilgsnio-lietuvos-eksporto-rezultatai-kuklus-bet-tik-is-pirmo-zvilgsnio>.
- Lietuvos ekonomikos ilgalaikio konkurencingumo iššūkiai 2015 [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. rugsėjo 20 d.]. Prieiga per internetą: https://www.google.lt/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKewjcntbv_dDWAhWkO5oKHeyZACcQFgglMAA&url=http%3A%2F%2Fwww.lmt.lt%2Fdownload%2F5583%2Fekonomikos%2520mokslini%25C5%25B3%2520tyrim%25C5%25B3%2520%2520programos%2520rekomendacijos.pdf&usq=AOvVaw07hjqI9YJC1rUr6b83KL7N.
- Lietuvos miško savininkų asociacija 2017. Įvyko 2017 m. II pusmečio medienos pirkimo aukcionai urėdijose [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. rugsėjo 20 d.]. Prieiga per internetą: <https://forest.lt/go.php/lit/Ivyko-2017-m.-II-pusmecio-medienos-pirkimo-aukcionai-uredijose/5776/1>.
- Lietuvos ūkio ministerija 2016. Lietuvos tikslinės eksporto rinkos ataskaita: galimybių analizė ir verslo iššūkiai [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. lapkričio 12 d.]. Prieiga per internetą: http://www.verslilietuva.lt/uploads/media/5719ba37694e4/Lietuvos_tikslines_eksporto_rinkos_ataskaita.pdf.

- Lietuvos verslo konfederacija 2014. Baldų gamybos sektoriaus įmonių eksporto plėtros galimybių studija Baltijos šalims [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. spalio 01 d.]. Prieiga per internetą: http://www.lvk.lt/uploads/File/Asistentas1GS/05Baldai_Baltija.pdf.
- Lintera 2015. Baldų gamyba keičiasi [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. lapkričio 12 d.]. Prieiga per internetą: <http://lintera.lt/baldu-gamyba-keiciasi/>.
- Meilienė, E.; Snieška, V. 2010. Lietuvos pramonės konkurencingumo veiksniai eksporto politikos nuostatose, *Viešoji politika ir administravimas* 31: 119–132.
- Melnikas, B. 2006. Tarptautinis verslas: nauji iššūkiai, raida ir mokslinių tyrimų prioritetai, *Viešasis administravimas* 11(12): 63–74.
- Melnikas, B. 2011. Transformacijų visuomenė: ekonomika, kultūra, inovacijos, internacionalizavimo procesai. Vilnius: Technika.
- Merkel, H. 2016. Vokietijos ekspertas: Lietuvos baldų gamintojai gali daugiau, nei manome [interaktyvus], *Statybų naujienos* [žiūrėta 2017 m. lapkričio 12 d.]. Prieiga per internetą: <http://www.statybunaujienos.lt/naujiena/Vokietijos-ekspertas-Lietuvos-baldu-gamintojai-gali-daugiau-nei-manome>.
- Morkevičius, A. 2011. Baldai-svarbiausia medienos produkcija [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. lapkričio 04 d.]. Prieiga per internetą: <https://forest.lt/go.php/lit/Prof.A.Morkevicius.-Baldai-svarbiausia-medienos-produkcija/3348>.
- Najbrt, T.; Hasilová, K. 2016. Impact of the Financial Crisis of 2008 on Furniture Industry in the Czech Republic and Development of Tangible Foxed Assets in 2005–2012 its Possible Renewal, *Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis* 64(3): 1045–1052.
- OECD 2017. Key Issues Paper : Making Globalisation Work; Better Lives For All [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. lapkričio 18 d.]. Prieiga per internetą: <https://www.oecd.org/mcm/documents/C-MIN-2017-2-EN.pdf>.
- Porter, M. E. 2014. Reshaping Regional Economic Development: Clusters and Regional Strategy. Harvard Business School [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. lapkričio 12 d.]. Prieiga per internetą: <http://www.hbs.edu/faculty/Pages/item.aspx?num=48059>.
- PR Newswire 2014. U.S. Furniture Industry at Critical Turning Point, Facing Economic, Business, Generational Challenges [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. rugsėjo 21 d.]. Prieiga per internetą: <http://www.prnewswire.com/news-releases/us-furniture-industry-at-critical-turning-point-facing-economic-business-generational-challenges-280981012.html>.
- Profesinio mokymo metodikos centras 2008. Medienos sektoriaus studija [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. lapkričio 04 d.]. Prieiga per internetą: http://www.kpmc.lt/Skelbimai/SEK_LT/Medienos%20studija.pdf. ISBN 978-9955-748-46-5.
- Rakauskienė, G.; Tamošiūnienė, R. 2013. Šalies konkurencingumą lemiantys veiksniai, *Verslas: Teorija ir praktika* 14(3): 177–187.
- Savič, N. 2012. Comparative Analysis Based on New Competitiveness Index, *Panoeconomicus* 1: 105–115.
- Stonys, M.; Grebliuskas, A. 2012. Lietuvos pramonės eksporto konkurencingumo vertinimas, *Taikomoji ekonomika: sisteminiai tyrimai* 2: 49–72.
- The World Economic Forum, 2017. The Fourth Industrial Revolution, by Klaus Schwab [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. rugsėjo 16 d.]. Prieiga per internetą: <https://www.weforum.org/about/the-fourth-industrial-revolution-by-klaus-schwab>.
- UNIDO [Jungtinių Tautų pramonės ir plėtros organizacija] 2017. Sukuriama ekonomine vertė, [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. lapkričio 16 d.]. Prieiga per internetą: http://www.unido.org/Data/IndStatBrief/D_MVA_per_Employee_and_Output_Share_per_Sector.cfm?print=no&type=C3&Country=LIT&sortBy=share_ly&sortDir=desc&Group=
- Urbis, A. 2016. Rusiškos medienos importas smogė lentpjūvėms [interaktyvus], *Aukštaitijos šilas*, [žiūrėta 2017 m. rugsėjo 21 d.]. Prieiga per internetą: <http://giria.lt/rusiskos-medienos-importas-smoge-lentpjuvems/>.
- Urbšienė, L. 2011. Globalizacijos samprata: šiuolaikiniai požiūriai, *Verslas: teorija ir praktika* 12(3): 203–214.
- Versli Lietuva 2016. From crafts for individuals to modern mass production [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. lapkričio 12 d.]. Prieiga per internetą: <http://www.enterpriselithuania.com/en/furniture-industry>.
- Versli Lietuva 2017. Lietuvos baldų gamybos pramonė [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. lapkričio 12 d.]. Prieiga per internetą: https://www.verslilietuva.lt/uploads/media/59d5df393ef94/2017.10.05_baldu_pramone.pdf.
- Versli Lietuva 2017a. Eksporto planas [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. lapkričio 04 d.]. Prieiga per internetą: <https://www.verslilietuva.lt/lt/eksporto-planas>.
- WoodStat 2016. Russian lumber export increases further [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. rugsėjo 21 d.]. Prieiga per internetą: https://www.russstat.se/en/MarketNews/Woodstat_MarketNews_RussiaExports.
- Zalickaitė, L.; Žilinskas, R. 2015. Daiktų interneto technologijos taikymo versle nauda ir rizika, *Informacijos mokslai* 72: 102–117. ISSN 1392-0561.
- Žitkus, L.; Mickevičienė, M. 2013. Konkurencingumas kaip regiono plėtros siekinys, *Viešoji politika ir Administravimas* 12(3): 430–441.
- Žotkevičienė, J. 2016. Eksporto konkurencingumas ir jo vertinimo metodai, *Jaunasis mokslininkas 2016: studentų mokslinės konferencijos straipsnių rinkinys*, 55–60. [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. lapkričio 12 d.]. Kaunas: Akademija. Prieiga per internetą: <http://evf.asu.lt/wp-content/uploads/sites/4/2016/04/Jaunasis-mokslininkas-2016.pdf>.

THE FURNITURE PRODUCTION AND EXPORT DEVELOPMENT UNDER ECONOMIC GLOBALIZATION

Vilma LUKŠYTĖ, Borisas MELNIKAS

Santrauka

One of the oldest industries in Lithuania is the wood processing industry. It is relevant to search, examine and analyze how to improve this important Lithuania's industry because its added value in the country contributes to economic and social well-being.

The object of the article is furniture production and export under the conditions of economic globalization. The purpose of this article is to survey and summarize the theoretical concept for making reasonable economic decisions focused on furniture production and export under the conditions of economic globalization. The following related tasks are being solved: to present a theoretical study detailing furniture industry and export development under the conditions of economic globalization; to find out theoretical preconditions for purposeful development of furniture production and export; to assess the dynamics of the development of Lithuanian furniture production and export for the period of 2007–2016. The following research methods have been used in the article: a scientific literature analysis, a matching method for theoretical and practical statements, a statistical analysis, a graphical representation of data.

Keywords: furniture industry, export, globalization.